

Proračunski vodič za građane

Proračun Grada Garešnice za 2024. godinu

Prosinac 2023.

Riječ gradonačelnika

Drage sugrađanke i sugrađani,

I ove smo godine pripremili PRORAČUNSKI VODIČ ZA GRAĐANE kako bismo Vas što bolje informirali o programima i projektima koje gradska uprava planira realizirati u sljedećem proračunskom razdoblju.

Proračun je temeljni akt Grada koji na jednostavan i pregledan način prikazuje najvažnije planirane prihode i primitke te rashode i izdatke Grada. Usvojen je na 21. sjednici Gradskog vijeća Grada Garešnice koja je održana 13. prosinca 2023. godine i iznosi 15.723.000,00 eura. Proračun je usmjeren na razvoj gospodarstva, socijalne politike, obrazovanja, zdravstva, kulture, komunalne i društvene infrastrukture, a sve s ciljem poboljšanja kvalitete života u našem gradu.

Zahvaljujem se svima koji ste svojim angažmanom, prijedlozima i sugestijama sudjelovali u izradi Proračuna.

Srdačan pozdrav,

Josip Bilandžija, Vaš gradonačelnik

Proračunski vodič za građane

Proračunski vodič za građane /Proračun u malom/ jedan je najvažnijih alata transparentosti lokalnih vlasti prema svojim građanima. Vezan je uz proračun grada koji se smatra najvažnijim financijskim dokumentom svake jedinice lokalne samouprave.

Zbog kompleksnosti i opširnosti „velikog” proračuna upravo je ovakava proračunski vodič tip dokumenta kojeg odlikuje razumljivost, jednostavnost i slikovitost u pružanju informaciju o proračunu idealan oblik za najširu javnost.

Ovdje se građani upoznaju s najznačajnijim terminima i dijelovima proračuna, planiranim investicijama i projektima, proračunskim korisnicima, te tako ostvaruje svoju edukacijsku ulogu.

Za lokalnu vlast, on je jedan od elemenata ocjenjivanja i monitoringa transparentosti vlasti prema građanima jer objava vodiča na mrežnim stranicama grada ulazi u ponder ocjene **transparentnosti vlasti** Instituta za javne financije RH.

Proračunski vodič **sastoji se od tri dijela.**

U prvom dijelu upoznaje se proračunska terminologija koja se odnosi na dijelove proračuna, sudionike u pripremi i izradi proračuna, te tijekom proračunskog procesa kroz planiranje, izvršavanje i izvješćivanje.

Drugi dio objašnjava proračunske prihode, izvore financiranja i značaj pojedinih prihoda u punjenju gradskog proračuna.

Treći dio približit će rashode i izdatke proračuna, koji se planiraju kroz određene programe i aktivnosti, od kojih će se izdvojiti najznačajniji.

Želite li saznati više?

Potpuni proračun dostupan vam je na:

- 1) Mrežnoj stranici: www.garešnica.eu
- 2) U tisku: Službeni glasnik Grada Garešnice
- 3) Osobno: UO za financije , Vladimira Nazora 20A Garešnica

Osnovne informacije o proračunu

- **PRORAČUN I NJEGOVA ULOGA**
- **PRORAČUNSKA NAČELA**
- **DIJELOVI PRORAČUNA I NJIHOV SADRŽAJ**
- **PRORAČUNSKE KLASIFIKACIJE**
- **SUDIONICI PRORAČUNSKOG PROCESA**
- **PRIORITETI FINANCIRANJA RASHODA**
- **PRORAČUNSKI KORISNICI**
- **PRORAČUNSKA VREMENSKA CRTA**
- **KOJE POSLOVE OBAVLJA GRAD GAREŠNICA**

Proračun i njegova uloga

Proračun je najznačajniji financijski dokument svake jedinice lokalne samouprave.

U proračunu se planiraju i prate:

- **prihodi i primici,**
- **rashodi i izdaci,**
- **prihodi i rashodi proračunskih korisnika**
(kada su dio tzv. konsolidiranog proračuna)

Metodologija izrade proračuna, njegovi sastavni dijelovi, te sadržaj i vrijeme objave propisani su Zakonom o proračunu i Uputama Ministarstva financija RH za izradu proračuna JLS.

Proračunski dokument sa svim priložima, obrazloženjima i izračunima sadrži preko stotinu stranica. Izrađuju ga stručne službe grada uz prijedloge programa od strane korisnika i proračunskih korisnika.

Proračunska načela

Zakon propisuje načela po kojima se odvija proračunski proces, od pripreme preko planiranja pa do izvješćivanja o ostvarenju proračuna. Svi sudionici proračuskog procesa i korisnici proračunskih sredstava obvezni su držati se zadanih načela:

NAČELO TOČNOSTI

NAČELO
PRORAČUNSKE
GODINE

NAČELO
VIŠEGODIŠNJEG
PLANIRANJA

NAČELO
URAVNOTEŽENOSTI

NAČELO
TRANSPARENTNOST

NAČELO
UNIVERZALNOSTI

NAČELO DOBROG
FINANCIJSKOG
UPRAVALJANJA

NAČELO
OBRAČUNSKE
JEDINICE

NAČELO
SPECIFIKACIJE

Dijelovi proračuna i njihov sadržaj

OPĆI DIO PRORAČUNA

Kroz Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja sažeto se prikazuju planirani iznosi prihodovne i rashodovne strane proračuna, te iznos procijenjenog viška ili manjka iz prethodne godine, koji će biti sadržan u planu tekuće godine. Podaci se prikazuju po ekonomskoj klasifikaciji (propisanim računima računskog plana).

POSEBNI DIO PRORAČUNA

Prikazuje podatke rashoda i izdataka, navedene u Općem dijelu, na detaljan način tako da se grupiraju u okviru upravnog odjela ili službe, a unutar njih ih prikazuje po određenim programima i pripadajućim aktivnostima uz navođenje izvora financiranja pojedinog rashoda ili izdatka i funkcije koja se financira.

OBRAZLOŽENJE PRORAČUNA

U obrazloženju proračuna daje se objašnjenje numeričkog dijela/iskaza proračuna te obrazloženje programa proračunskih korisnika.

Proračunske klasifikacije

Zakon o proračunu propisuje primjenu tzv. proračunskih klasifikacija.

Cilj ovih klasifikacija je veća transparentnost i kvalitetnije planiranje i praćenje izvršenja proračuna. Kroz ove klasifikacije svaki proračunski iznos treba imati odgovore na sljedeća pitanja:

- Na kom kontu se vode sredstva?
- U koje projekte će biti uložena?
- U kom odjelu grada se vode i prate?
- Za koju funkciju su namijenjena?
- Iz kojih izvora su planirani prihodi ?

1

EKONOMSKA
KLASIFIKACIJA

2

ORGANIZACIJSKA
KLASIFIKACIJA

3

FUNKCIJSKA
KLASIFIKACIJA

4

PROGRAMSKA
KLASIFIKACIJA

5

PREMA IZVORU
PRIHODA

Sudionici proračunskog procesa

Proračunski proces je kompleksan niz aktivnosti koji uključuje niz sudionika, koji imaju najveće obveze i interese biti aktivno uključni u ovaj proces. To pripadaju gradske službe, svi korisnici proračunskih sredstava, udruge, institucije, vanjske partneri grada, poduzetnici te vrlo široke skupine građana te na kraju Gradsko Vijeće kao predstavničko tijelo koje službeno usvaja proračun.

GRADSKE SLUŽBE

Proces pripreme i planiranja proračuna koordiniraju gradske službe. Podatke prikupljaju i pripremaju pročelnici upravnih tijela Grada (prema nadležnosti) i dostavljaju ih Upravnom odjelu za financije na unos.

Konačni prijedlog proračuna utvrđuje Gradonačelnik i podnosi ga Gradskom vijeću na usvajanje.

KORISNICI PRORAČUNSKIH SREDSTAVA

Tijekom izrade prijedloga plana proračuna korisnici proračunskih sredstava (gradske ustanove, udruge građana i svi ostali kojima je proračun jedan od izvora financiranja) dostavljaju Gradu svoje potrebe, koje se u planu uvažavaju sukladno mogućnostima proračuna.

GRADSKO VIJEĆE

Predstavničko tijelo Grada raspravlja o prijedlogu proračuna i donosi ga. Proračun se mora donijeti najkasnije do 31.12. tekuće godine, a primjenjuje se od 1.1. naredne godine.

U slučaju potrebe, Gradsko vijeće tijekom proračunske godine može donijeti izmjene i dopune proračuna

GRAĐANI

Tijekom planiranja proračuna građani se individualno također mogu uključiti u sam proces, na način da svoje sugestije i prijedloge dostavljaju putem službenih stranica Grada, osobnim kontaktom ili na neki drugi način. Gradonačelnik procjenjuje važnost i opravdanost prijedloga, te se oni, sukladno procjeni same ideje i mogućnostima proračuna unose u plan proračuna koji se upućuje Gradskom vijeću na donošenje.

Prioriteti financiranja rashoda

Financiranje rashoda i izdataka tijekom godine mora poštivati redoslijed prioriteta i temeljem toga planirati financiranje za sljedeću proračunsku godinu. Prioriteti su sljedeći:

1. Financiranje zakonom propisanih obveza

2. Otplata duga po postojećim financijskim zaduženjima

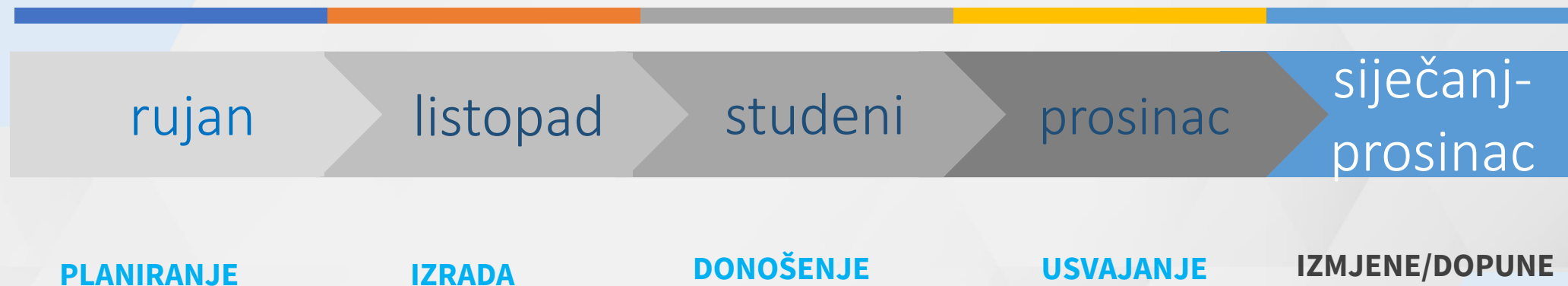
3. Financiranje započelih projekata iz prethodnog razdoblja

4. Financiranje novih projekata

5. Financiranje ostalih rashoda i izdataka prema proračunskim mogućnostima

Proračunska vremenska crta

Poračunski ciklus (planiranje, donošenje, izvršavanje i izvješćivanje) propisan je Zakonom o proračunu. Uobičajeno je da do 20. kolovoza Ministarstvo financija izradi Uputu za izradu lokalnih proračuna. Temeljem te Upute izrađuje se „lokalna“ uputa za upravna tijela Grada i proračunske korisnike i pristupa se procesu planiranja proračuna. Prijedlog proračuna utvrđuje gradonačelnik, a najkasnije do 15. studenog ga podnosi Gradskom vijeću na donošenje. Gradsko vijeće mora do kraja godine donijeti proračun, da bi se 1. siječnja mogao početi izvršavati. Tijekom nove proračunske godine moguće je raditi izmjene i dopune proračuna.

Poslovi koje obavlja Grad Garešnica

Djelokrug rada i poslova koje je Grad dužan obavljati ili skrbiti za njih pokriva gotovo sva područja gospodarskih, fiskalnih, razvojnih, obrazovnih, socijalnih, kulturnih, sigurnosnih, komunalnih te niza ostalih aktivnosti.

Tek kada se na jednom mjestu vidi što sve čini područja za koja Grad skrbi i financira, tek tada postaje jasna **uloga i važnost proračuna kao financijskog izvora.**

Područja o kojima Grad Garešnica skrbi i financira su:

- Briga o djeci, odgoj i obrazovanje (predškolski odgoj i osnovnoškolsko obrazovanje)
- Kultura, sport i tehnička kultura,
- Socijalna skrb,
- Protupožarna i civilna zaštita,
- Uređenje područja grada za život i stanovanje,
- Komunalni poslovi i komunalno gospodarstvo,
- Zaštita i unapređenje životnog okoliša i prirode,
- Prometna infrastruktura /izgradnja i održavanje/
- Prostorno i urbanističko planiranje,
- Podrška gospodarstvu i poduzetništvu,
- Praćenje provedbe dokumenata prostornog uređenja, te
- Ostali poslovi sukladno posebnim zakonima a koji su preneseni na Grad

**PRORAČUNSKI
PRIHODI I PRIMICI
GRADA
GAREŠNICE**

**PRORAČUNSKI
PRIHODI I PRIMICI
GRADA
GAREŠNICE**
ZA 2024. GODINU
PLANIRANI SU U
IZNOSU OD
15.687.455 EUR

Trogodišnje proračunsko planiranje

PRIHODI PRORAČUNA, SUKLADNO ZAKONU O PRORAČUNU, PLANIRAJU SE ZA
TROGODIŠNJE RAZDOBLJE:

PRIHODI
PRORAČUNA
2024.g.

15.687.455 EUR

PRIHODI
PRORAČUNA
2025.g.

14.070.930 EUR

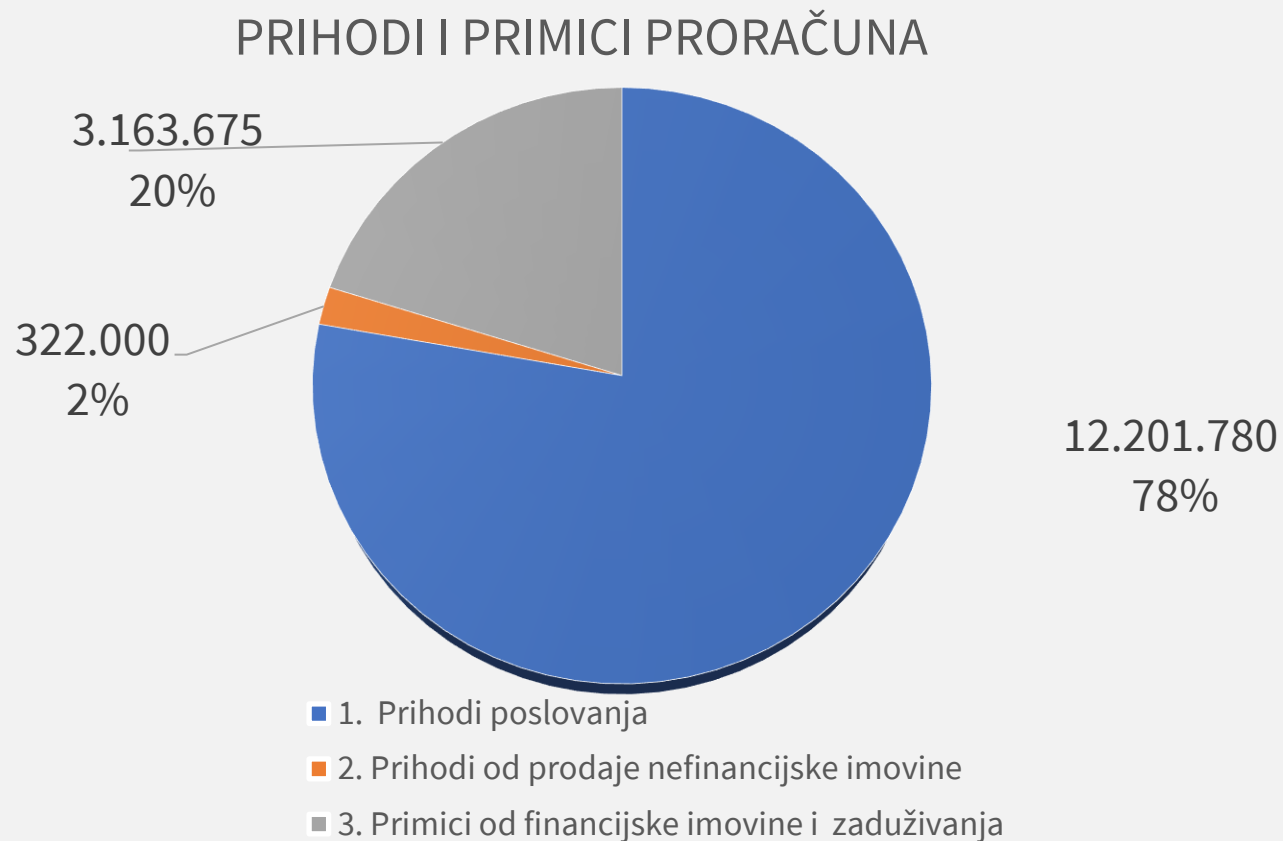
PRIHODI
PRORAČUNA
2026.g.

13.748.000 EUR

Proračunske grupe prihoda/primitaka

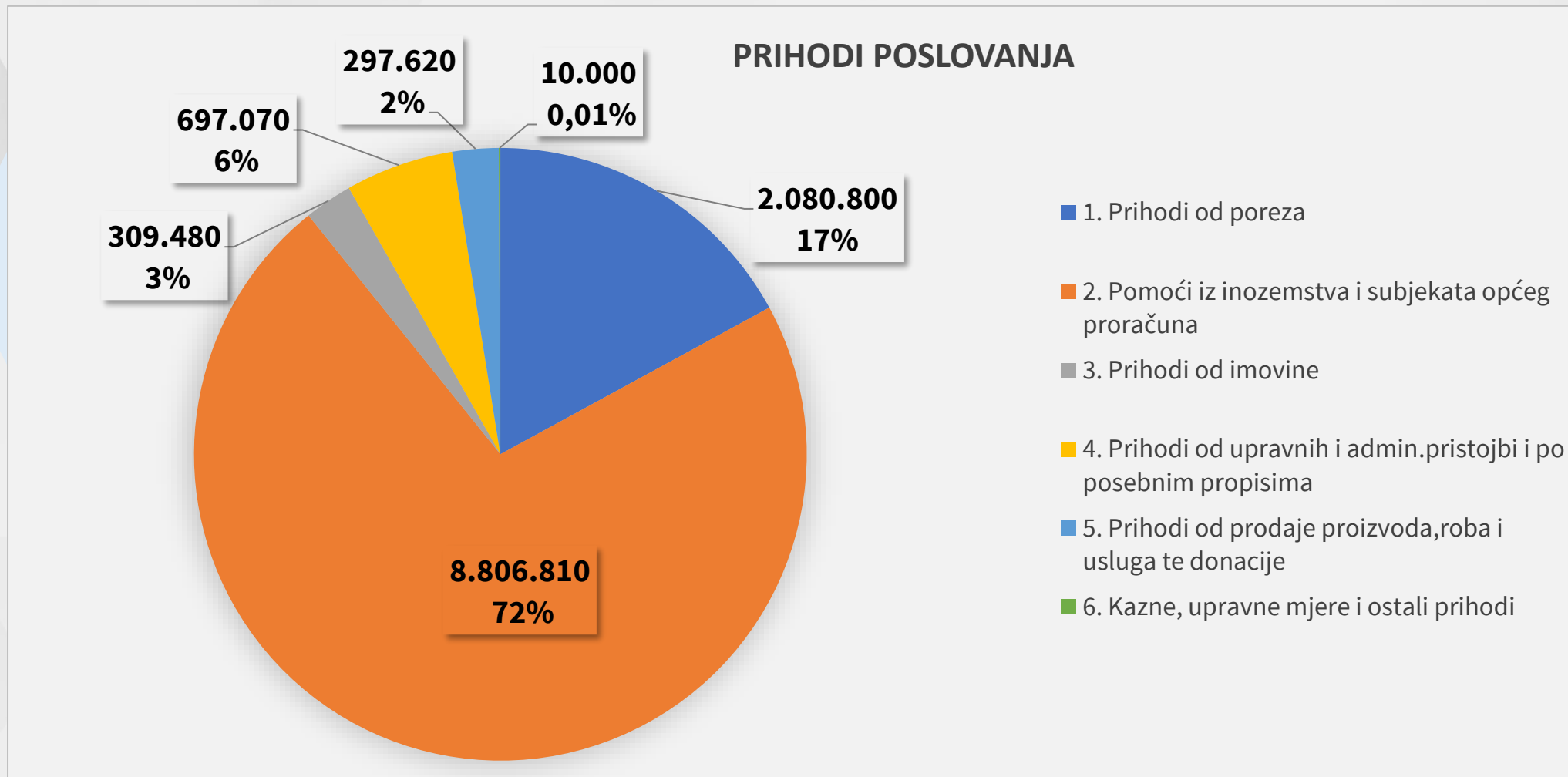
PRIHODI PRORAČUNA planirani su po osnovnim grupama:

- Prihodi poslovanja
- Prihodi od prodaje nefinancijske imovine
- Primici od financijske imovine i zaduživanja

Prihodi poslovanja 12.201.780 EUR

Prihodi poslovanja čine **najznačajniju grupu** prihoda gradskog proračuna. Ova grupa prihoda sastoji se od 6 podgrupa prihoda i stabilnost proračuna oslanja se najviše upravo na ovu grupu prihoda. Ove godine oni sudjeluju u ukupnim proračunskim приходima sa 78%.

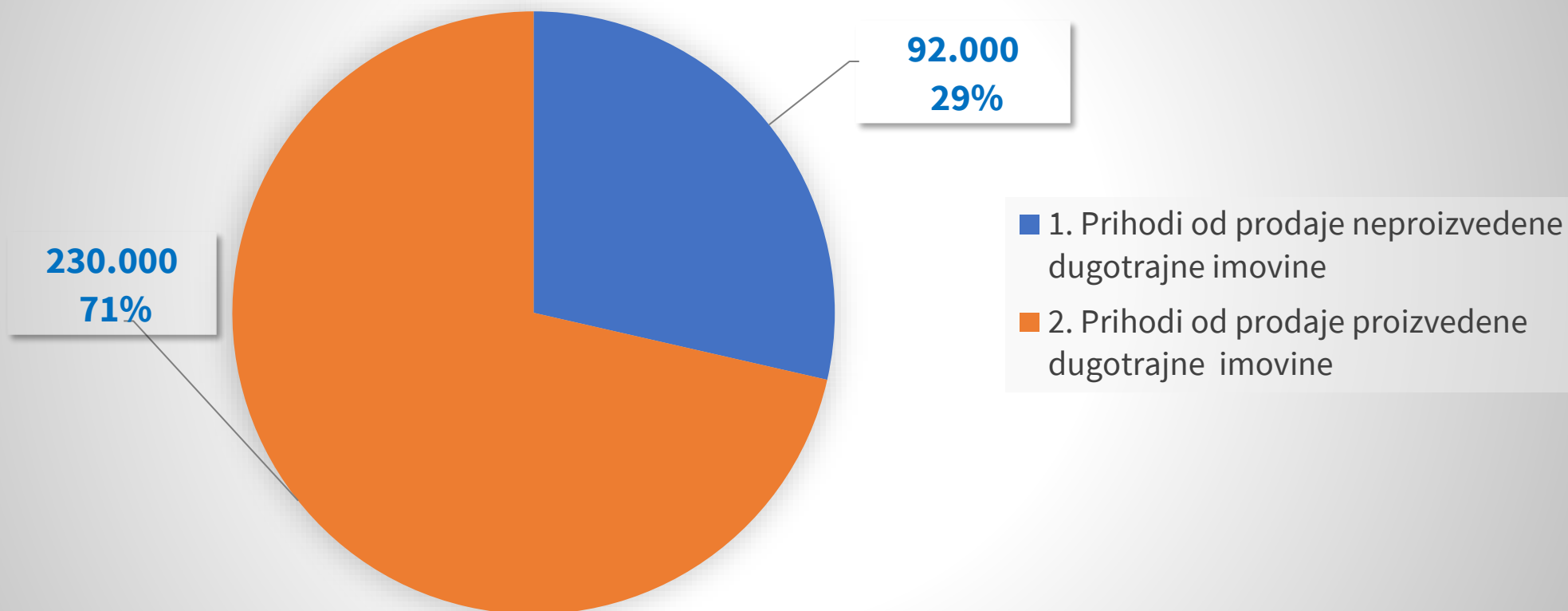

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

322.000 EUR

Prihodima od prodaje nefinancijske imovine podrazumijeva se **prodaja zemljišta(neproizvedene imovine) i objekata (proizvedene imovine)** koji su u vlasništvu grada kao i prodaja poslovnih udjela u trgovačkim društvima u vlasništvu/suvlasništvu grada. Ovi prihodi nisu kontinuirani i razlikuju se od godine do godine po iznosima i učešću u proračunu. Ove godine sudjeluju sa 2%.

PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE

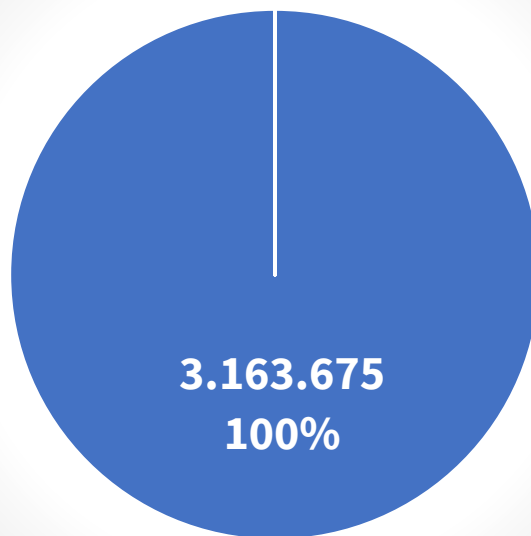

Primici od financijske imovine i zaduživanja

3.163.675 EUR

Primici od zaduživanja nisu ujednačeni po godinama i planiraju se najčešće za razvojne projekte, ulaganja u infrastrukturu, gradske sustave i javne institucije i slične potrebe. Sredstva dobivena kroz ove primitke strogo su namjenska, tj. planirani iznos primitka može se utrošiti isključivo za projekte za koje je primitak planiran. Mogu se prikupljati kroz kreditna sredstva ili zaduživanjem kroz emisije vlastitih vrijednosnih papira.

PRIMICI OD ZADUŽIVANJA

**PRORAČUNSKI
RASHODI I IZDACI
GADA
GAREŠNICE**

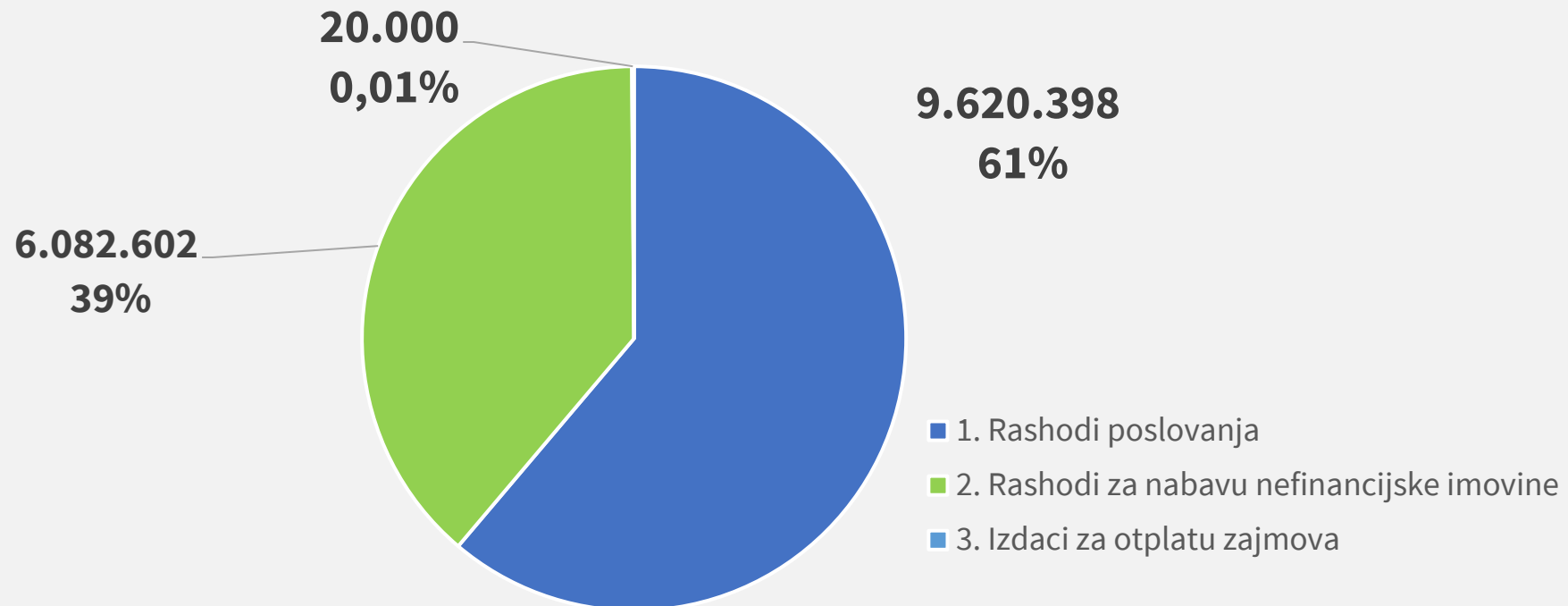
**PRORAČUNSKI
RASHODI I IZDACI
GRADA
GAREŠNICE
ZA 2024. GODINU
PLANIRANI SU U
IZNOSU OD
15.723.000 EUR**

Proračunske grupe rashoda/izdataka

RASHODI PRORAČUNA planirani su po osnovnim grupama:

- Rashodi poslovanja
- Rashodi za nabavu nefinancijske imovine
- Izdaci za otplatu zajmova

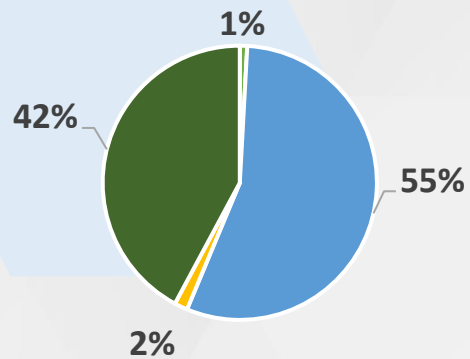
GRUPE RASHODA I IZDATAKA

Rashodi proračuna po organizacijskoj strukturi Grada

Grad Garešnica ima 4 organizacijske cjeline koje se nazivaju Razdjeli ili Upravni odjeli. U njima se nalazi preciznija podjela na tzv. Glave i u njima se prate rashodi i izdaci koji odgovaraju funkcijama o kojima ti upravni odjeli skrbe te je jednostavno potražiti neki projekt, aktivnost ili rashod upravo po toj logici.

RASHODI PO ORGANIZACIJSKOJ STRUKTURI

- 1. Gradsko vijeće i Ured Gradonačelnika
- 2. UO za društvene djelatnosti, imovinu i opće poslove
- 3. UO za financije
- 4. UO za gospodarstvo i komunalni sustav

GRADSKO VIJEĆE I URED GRADONAČELNIKA

136.730 EUR

UO DRUŠTVENE DJELATNOSTI, IMOVINU I OPĆE POSLOVE

8.713.850 EUR

UO ZA FINACIJE

244.800 EUR

UO ZA GOSPODARSTVO I KOMUNALNI SUSTAV

6.627.620 EUR

Programi u koje Grad ulaže najviše sredstava

Ovdje izdvajamo 6 velikih programa u kojima se nalaze projekti i aktivnosti u koje će Grad Garešnica ove godine izdvojiti najviše sredstava. Njihova veličina i učešće od 65 % u ukupnim proračunskim rashodima pokazuju njihov značaj za grad.

OSNOVNOŠKOLSKO
OBRAZOVANJE
2.656.930 EUR

ZAŠTITA OKOLIŠA I
PRIRODE
2.218.400 EUR

IZGRADNJA KOMUNALNE
INFRASTRUKTURE
2.339.000 EUR

PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE
1.507.600 EUR

ZAŠTITA OD POŽARA I
CIVILNA ZAŠTITA
750.590 EUR

ODRŽAVANJE KOMUNALNE
INFRASTRUKTURE
620.500 EUR

Program izgradnje komunalne infrastrukture/ 2.339.000 EUR

Ovaj program redovito privlači pažnju građana jer se radi o projektima koji se pripremaju dugo vremena, građenje i izgradnja također uzimaju vrijeme te je konačni rezultat doprinos kvaliteti života građana. Ponekad se radi o komunalnim projektima od kojih ima korist čitav grad, a nekad pojedini dijelovi grada jer je obveza svake jedinice lokalne samouprave brinuti o ravnomjernom razvoju i razini standarda u svim svojim dijelovima i naseljima. U ovaj program ulaže se oko 15% proračunskih sredstava, a najzanimljiviji projekti prikazani su u nastavku.

IZGRADNJA NERAZVRSTANIH
CESTA NA PODRUČJU GRADA
2.100.000 EUR

IZGRADNJA VODOVODA, SANACIJA VODOVODNE MREŽE I
CRPNIH STANICA
330.550 EUR

IZGRADNJA OBJEKATA NA
GROBLJIMA
151.000 EUR

MODERNIZACIJA JAVNE
RASVJETE
60.000 EUR

IZGRADNJA JAVNIH
PARKIRALIŠTA
20.500 EUR

Program održavanja komunalne infrastrukture/ 620.500 EUR

Ulaganja kroz ovaj program osiguravaju kvalitetno održavanje i funkcioniranje postojeće komunalne infrastrukture. Ova infrastruktura se upotrebljava i troši tijekom čitave godine te je nužno i njeno održavanje. Što se više nove komunalne infrastrukture izgradi tijekom godina to znači da se baza održavanja povećava iz godine u godinu. U ovaj program ulaže se 4% ukupnih proračunskih sredstava a područja ulaganja prikazana su u nastavku.

ODRŽAVANJE JAVNIH
POVRŠINA NA PODRUČJU
GRADA
250.000 EUR

ODRŽAVANJE
NERAZVRSTANIH CESTA
180.000 EUR

ODRŽAVANJE JAVNE
RASVJETE
166.000 EUR

ODRŽAVANJE GROBLJA
15.000 EUR

ODRŽAVANJE GRAĐEVINA I
UREĐAJA JAVNE NAMJENE
8.000 EUR

ODRŽAVANJE OBJEKATA
JAVNE ODVODNJE
1.500 EUR

Ulaganja u programe društvenih djelatnosti (tekuća i kapitalna ulaganja)

	TEKUĆI PROGRAMI	KAPITALNI PROGRAMI
PREDŠKOLSKI ODGOJ	1.472.800 EUR	34.800 EUR
OSNOVNO ŠKOLSTVO	3.271.078 EUR	37.632 EUR
OSTALI PROGRAMI U OBRAZOVANJU	361.900 EUR	
USTANOVE KULTURE	104.820 EUR	34.600 EUR
JAVNA USTANOVA ZA UPRAVLJANJE CENTROM ZA POSJETITELJE GRADA	150.000 EUR	26.000 EUR
JAVNE POTREBE U ZDRAVSTVU	8.000 EUR	
JAVNE POTEBE U SPORTU I TEHNIČKOJ KULTURI	128.800 EUR	350.000 EUR
ZAŠTITA OD POŽARA I CIVILNA ZAŠTITA TE JV POSTROJBA	836.690 EUR	16.900 EUR
SOCIJALNA SKRB I HUMANITARNA SKRB KROZ UDRUGE GRAĐANA	143.230 EUR	

Financiranjem sustava tzv. javnih potreba ili društvenih djelatnosti (obrazovanje, kultura, sporta i tehničke kulture, socijalne skrbi, zdravstva te sigurnosti i zaštita, Grad financira djelovanje niza institucija, organizacija, udruga, pojedinaca i grupa građana u obavljanju njihovih aktivnosti. Ova ulaganja odvijaju se kroz tekuće programe, ali i dijelom kroz kapitalne programe kojima se ulaže u sustave društvenih djelatnosti.

Mali projekti unutar velikih programa čine gradski proračun „velikim”

Zadovoljstvo gradske uprave i vlasti direktno je ovisno o rezultatima našeg rada. Veliki programi i projekti i financiranje velikih i značajnih projekata koji će ostati u trajnom korištenju građana našeg grada su sigurno bitni i za građane i za vlast. Međutim, želimo istaći da smo najsretniji kad znamo da su naši sugrađani kroz financiranje njihovih potreba dobili potporu grada i da je ta potpora pomogla obitelji novorođenog djeteta, ili učenicima u njihovom prijevozu do škole ili je podrškom umirovljenicima i našim sugrađanima slabijeg imovinskog stanja ta pomoć unijela radost u njihov svakodnevni život. Grad Garešnica uvijek za ovakve programe pronalazi sredstva i stavlja ih u istu razinu važnosti kao one najveće programe.

**Potpora novorođenom
djetetu
14.600 EUR**

**Program stipendija i
školarina
27.000 EUR**

**Humanitarna skrb kroz
udruge građana
45.300 EUR**

**Pomoć za troškove
Stanovanja
14.000 EUR**

**Sufinanciranje troška
prijevoza učenika
300.000 EUR**

**Poticanje
Zapošljavanja
455.000 EUR**

**Poticanje civilnog društva
i udruga građana
29.000 EUR**

**Pomoć mladim
obiteljima
16.000 EUR**

**Poticanje
Kult.-umjet. amater.
12.600 EUR**

IZDAVAČ:
ZA IZDAVAČA:

Garešnica
PODACI:
GODINA:

Grad Garešnica
Josip Bilandžija
Gradonačelnik Grada

UO za financije
2024.